

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 4'00 ptas. trimestre
Resto Catalunya. 1'50 » »
Resto d'Espanya 2'00 » »
Extranger. . . 15'00 » l'any.

Direcció: Viladomat, 164, 4.^r, 1.ª**ADMINISTRACIONS:**BARCELONA: — Tallers, 45, 1.^aGRACIA: — Estrella, 4, 1.ª, 2.ª**Preus de cada número**

Número corrent. 10 centims
Id. atrassat. 15 id.
Sucursal pera cartas y avisos:
en l'Arxiu líric-dramàtic de don
J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

Un llibre de gran valor

Tots los anys acostuma á publicar lo Consistori de'ls Jochs florals un volum ahont se hi troban, en primer lloch, los discursos llejits en l'acte de la festa que se celebra 'l primer diumenge de Maig, y á continuació las composicions qu'han sigut premiadas.

La serie de tomos que desde 1859 s'han donat á llum, és una verdadera historia de'l qu'era importantíssim branquillò de la moderna renaixensa catalana; branquillò que, regat any per any ab l'aygua de la font d'ahont brolla la inspiració de nostres primers poetes, s'ha tornat corpulenta y ben arrelada soca de la qual han brotat altrás brancas plenas de sanitosas fullas que prestan benhaurada sombra sota la qual creix y pren ufana la flor de'l catalanisme.

Si: 'ls tomos de'ls Jochs florals són una no interrompuda mostra de l'esperit que 'ls catalans sentim alentar dins de l'ànima per la terra ahont hem obert los ulls á la llum y l'enteniment a'l noble amor patri; y en las brancas de l'arbre de que parlem n'hi de tan atapahidas de fullam exquisit, que aqueixas bastan per' deixar compèndrer que las arrels són fondas y que 'l regionalisme se sent ab forta vida.

La Fe, la Patria y l'Amor han inspirat a'ls trobadors y aquets tres sentiments tan elevats, anant sempre units, portarán un día 'l triunto complet de nostra causa.

No hi ha dupte, per lo tant, de que són llibres de valor los que'ns han sujerit las afirmacions que acabem d'estampar y sobre las que hem de fer notar per l'objecte d'aquest article, que a'l peu de las millors poesias s'hi veuen las firmas de'ls autors preeminentes de'l teatro regional.

En las millors de las brancas hi ha las fullas en

que 's denota la afició á la premsa catalana, á la poesia catalana y a'l floreixent teatro català, y dona més valor á dits tomos véurer que molts de'ls autors dramàtics han conseguit lo títol de mestres en Gay saber.

Indiscutible és, donchs, que 'ls tomos de'ls Jochs florals són llibres importants y valiosos; mes encara en la literatura de nostra regió, n'hi ha un de llibre de versos, que aventatja en valor á aquells.

En eixos se honra á la patria y llengua nostras usant l'idioma de Catalunya tots los escriptors llorajats; pero desde fa poch temps contem ab un altre aplech de versos, ab los quals se tributa honor á la regió, no sols ja en nostre llenguatge, sino en varis de 'ls altres regionals y fins en parla extranjera, 'sent de mérit totas las composicions, respirant en sa essencia acendrat amor á la Celestial Reyna á qui Berenguer lo Gran alsá fa deu segles una Basilica en Ripoll, y venint á patentisar d'aquet modo que la forsa de'l catalanisme se compresa per bastants poetes d'altras regions y de'l extranjer, que'ns han correspost á la lluminosa idea de'l gran Prelat que governa avuy l'antich bisbat de Ausona.

L'insigne Dr. D. Joseph Morgades, incansable y entusiasta capdill de la causa regional, pót estar satisfet de la *Corona poética á Nostra Senyora Santa Marta de Ripoll*, qu'és lo llibre de referencia; puig ab ell ha donat digne fi á la gran obra de restauració de'l temple ripollés, que permet esperar, com de inspiració divina, la restauració de la autonomia tal com convé alcançarla.

Tot lo referent á la reconstrucció de'l cenobi ha tingut ressò notable, tant las festas de la inauguració qual esplendor se recordará per sempre en tot Catalunya, com las últimament hagudas en la important vila, cor de la patria, en que tèn assiento y veneració la Santíssima Verge.

Y tanta ó mes importancia que las festas en sí,

enclou lo volum de la *Corona poética*, tota vegada que 'l monument reconstituhit fa poch, sols será admirat de qui 'l visiti, en tant que l' aplech de poesías que hi ha impresas en la *Corona*, portarán per tot allí hont penetri 'l llibre, l' aroma pur de'l *Amor* á la Mare de Dèu, com fervorós símbol de la *Fe* que ha de salvar la *Patria* catalana.

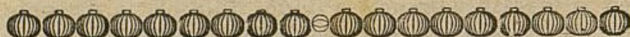
Aquí está 'l gran valor de aquet nou llibre: és una manifestació catalanista feta per distingits literats que no són pas catalans; quins s' han donat pressa en posarse a'l costat de eminents poetas de Catalunya per' que sia millor apreciada la idea del' amor á la causa regional.

En una demostració tan veritable de regionalisme, no podí deixar d' interessars'hi 'l Teatro catalá, y no hi ha dubte que hi está dignament representat, puig las firmas de Vidal Valenciano, Ubach y Vinyeta, y Riera y Bertrán, antichs, coneguts y reputats autors catalans, *ben catalanistas* PUR SANG, bastan per' ostentar una representació que tothom los hi ha de concedir.

Si autors notables han acudit á la exhortació de'l Sr. Bisbe de Vich, just és també que nosaltres a l' examinar lo volum, enviem á aquet sapientíssim y virtuós Prelat la mes coral felicitació per l' èxit y la transcendencia d' aqueixa *Corona poética*, que ademés de'l mérit de preciosas é inspiradas composicions, té 'l de que s' hajin dignat col·laborarhi desde 'l Sant Pare y una distingida infanta real castellana, á reputats poetas espanyols y extranjers que regoneixen ab sa cooperació 'l poder de'l regionalisme en Espanya.

Donem fi á aquestas consideracions, y pèra que 's veji si estem acertats, en aquet mateix número copiem algunas poesías, presas á l' etzar entre las que contè la *Corona poética* de que acabem de parlar.

P. DE R.

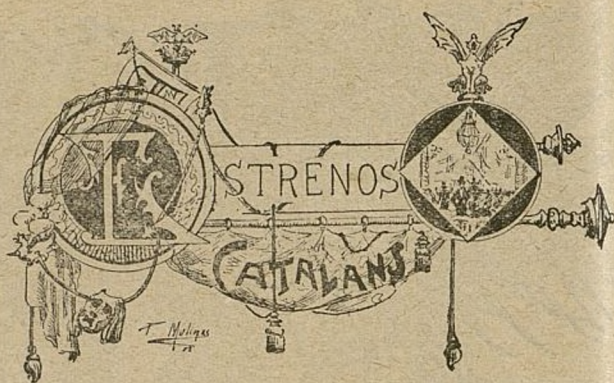
*
* *

Xiu-xius.

Prou que ho sab lo Freser... y 'l molt xerrayre
no s'en amaga gayre
de dirho á herbeys y flors de sa ribera,
de nits, quan ningú ronda pel entorn!....
—¿Sabeu?—los fa—lo temple qué rich qu' eral...
donchs ella igual. Després va vení' un jorn
molt trist... en que tot d'una,
del temple... res!... [sols un pilot de runal...
donchs ella també igual... d'ella tan forta...
donchs res... tot runal... tot miserial... ¡mortall!
Y ara penseu: lo temple torna á algar-se:
ella sospira... 's mou... torna á animarse...
lo temple ja está dret... ¿qué será d'ella?...
¡no més us ho puch dir á cau d'orella!...—
Llavors les flors s'acoten,
y ab un xiu-xiu que ni les fulles noten
—y com tement encara cridar massa—
tot baix, baixet, los diu quelcom... y passa.
Llavors dels àmbits tots de la floresta,
com misteriós preludi d'una orquesta
de flayres y sospirs suma harmonia,
poch á poch va axecantse
un cant sublim de fèrvida esperanga
que diu entre raudals de poesia:
—¡Llibertat, llibertat... Verge Marial!...—
Y al fondres d'aquest cant l'última nota
al lluny apunta'l jorn... y creix... y esplota.

Oh Reyna sobirana
estrella de la terra catalana,
que en Vos espera y que per Vos confia:
¡Escolteu á las flors!... ¡Qu' apunti'l dial!

CLAUDI PLANAS Y FONT.

Romea.—*Bogerías de la sort*, comedia en tres actes y en prosa, arreglada de'l francès per D. ERNEST SOLER DE LAS CASAS.

Lo Sr. Soler s' ha enamorat d' una obra extrangera y sobre l' argument de la mateixa ha desarrol·lat una comedia catalana que figura passar en nostra terra. De modo que si 'ls personatjes, y fins la acció, resultant falsos, la culpa no és tota de'l arreglador sino de'l pare de la criatura, com si diguèssim.

Bogerías de la sort podria molt be titularse *La ratera de'n Flauta* ja que 'l personatge que porta aquet nom resulta serne casi 'l protagonista. Diem això perque, si mal no recordem, temps passat vegèrem que 'ls cartells d' aquet teatro anunciaban per' estrenar una producció d' un malhaurat autor, qual titol era igual á 'l antedit. ¡Rara coincidencia!

Bogerías de la sort lográ interessar a'l públich, principalment durant lo tros de *melodrama*, en l' acte primer, que 'ls lladres, veyentse perseguits, deixan lo cos de'l delicte en lo carro ahont dorm *Eduardo*.

Lo tipo de *Flauta*, jove director de'l coro, está molt ben dibuixat; potser massa, ja que 'l discurs que desfá en lo acte segon, resulta llarch. A nostre entendre, un xich més lacónich estaria mes apropiat y real.

De 'ls demès personatjes, res pót tildarse, per sèr tots molt ben perfilats.

L' acció és lo que no 'ns acaba de fe 'l pés, puig tot lò que possa en escena, no escau ab lo que figuran sèr los personatjes.

Durant la representació 'l públich aplaudí varias voltas, cridant á l' autor a'l final de tots los actes.

En resum: *Bogerías de la sort*, ha obtingut un éxit satisfactori, y 'l públich estará d' enhorabona cada volta que dita producció 's posi en escena.

Eu lo desempenyo sobressurtiren en sos respectius papers los Srs. Capdevila, Santolaria, Serrallara, Pinós, Valls y especialment los Srs. Goula y Soler.

Las Sras. Munné y Clemente demostraren estar molt seguras de'l personatge.—Jo.

LA PASCUA CATALANA

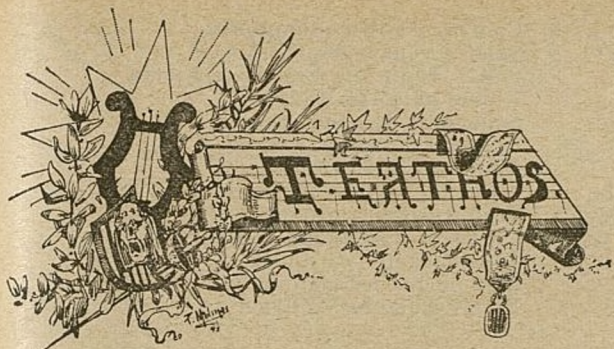
¡Avant!

Al poble d'Israel li arribá'l día
per ell tan desitjat de redempció;
celebrá Pascua y, ab Moyses per guía,
á la terra marxá de promissió.

¡Oh poble catalá! La Pascua nostra,
plegats avuy hem celebrat aquí
y, nou Moyses, Morgades es qui'ns mostra
la Estrella que veurem tot lo camí.

Lo Pare Sant en nostre cel la posa:
d'aquí, Ripoll, d'aquí la llum vindrá.
¡Coratge, donchs, y avant!... ¿Quí es que no gosa?...
¡Mal fill! ¡La Patria desde aquí's veu jal...

JOSEPH MAS Y CASANOVAS.

Tívoli.—Segueix *La Dolorès* sa triunfal via, captantse las simpatías de'l poble y omplint continuament de públich lo teatre.

Si 'l desitj d' un autor és que sa obra sigui popular, lo mestre Bretón ha d' estar mes que satisfet.

Eldorado.—En la revista de la setmana passada, com podíen véuer nostres lectors, hi dominava la nota pessimista respecte l'execució de la preciosíssima *Miss Helyett*. Y no era inmotivada. Los encarregats de sa interpretació en lo dia de'l estreno, són excelents artistes, de condicions no molt vulgars, estudiosos, observadors atildats per' la cabal y completa pintura de'ls personatjes que representen y bregats ja en salvar las tempestats que náixer puguin desde la platea á dins.

Pero això no basta.

La música de *Miss Helyett* és potser la mes inspirada de Audrán, la que allunyantse de lò vulgar y corrent, porta en sas melodías lo sello de la elegancia y distinció dintre lò difícil de l'originalitat. Tenint cada personatge sa peculiar fesomia, 'l músich ha guardat pera cada un d'ells la música que mes indica son caràcter, temperament é inclinacions.

De una música reposada y solemne com la de *Miss Helyett*, ha passat tot seguit Mr. Audrán á un' altra moguda, bulliciosa, mabillesca si 's vol (passez le mot); pero delicada y propia á la situació.

Aixís se vèu en la bellíssima romanseta corejada de *Ricardo*, de'l primer acte. Dificultatats d'execució no n'hi ha pas; pero no es fácil sa interpretació.

Això precisament tè la música de *Miss Helyett*.

Saturada de distinció y elegancia, necessita artistes que sápigam sentir-la per lò que és, dintre sa forma bella y delicada; que s'identifiquin ab la suma de expontaneitat melódica per' donar vida y color á aquelles notes de color y vida plenas, que determinan altra manera de presentar y desenvolupar las múltiples y variadas situacions de'l drama líric.

Res d'això vejèrem la nit de la reprise—estreno: cap condició de las apuntadas poguèrem aplaudir en los encarregats de la interpretació.

En las successivas representacions ha millorat.

Los que aquella nit desafinaban, avuy, mes segurs en sos papers, atacan, sino ab valentia, ab relativa seguretat. Los que aquella nit feyan d'amanerat clown en lloch de grave y sever pastor evangélich, han deixat sas pallassadas, entrant una mica mes en rahò dintre la vritat de son personatge.

Fins las andalussas han modificat sos ímpetus de rassa, no arribant á l'extrem que havíen iniciat.

L'orquestra está mes justa y no altera 'ls temps marcats per l'autor de l'obra.

La Srta. Pretel ha sigut la única que no ha tingut de modificar res.

Allavors, com sempre, doná á conéixer sas condi-

cions de consumada actriu y de reputada cantant.

Ara está mes ben acompanyada.—FLORIDA.

Granvia.—Ab tot y seguir representantse obres molt conegudas, lo públich no deixa de concórrer y deixa 'l ralet á la taquilla. S'ha intercalat en lo cartell la comedia *Pepa la frescachona*, havent sigut ben rebuda y representada ab molt carinyo.

Teatro Moratín (Gracia).—Diumenje en la representació de *El registro de la policía*, la senyoreta Malli interpretant la part de *Enriqueta* posá de relleu sas bonas qualitats artísticas. La Srta. Santafé també estigué acertada en lo paper de *Luisa* aixís com los Srs. Parera, Bozzo, Carrasco y demès.

La direcció á cárrech de'l intelligent actor Sr. Parera, molt bé.—R. M.

L'ombra d' en Berenguer III

Fortes creantur fortibus et bonis.
HORACI.

I

Desde son trono de gloria
Deu Etern ha fet alçar
A un colós de nostra historia
Gran en la terra y la mar.

Armat d'espasa y ascona,
Vestit de perpunt d'acer,
fa baxar á Barcelona
Cenyint augusta corona
Lo seu Comte Berenguer.

—«¡Desperta, llamp de la guerra;
Fes via cap á la terra,
Ramon Berenguer lo Gran;
Mira si'ls braus han dat vida
A una raga més ardida,
O bé si han anat minvant!»—

II

Y aquella ánima esforgada
Ve á cumpl' 'l voler de Deu:
Invisible á la gentada
Passa'l portal de la Seu.

Com un'ombra funeraria
S'allarga sota la nau,
Y escolta aquella pregaria
Que devant de Santa Eulalia
Ressona ab accent suau:

—¡Lliuradme de mort eterna,
Oh Magestat sempiterna,
En aquell dia d'esglauy;
En aquell dia de ira
Que ab una immensa guspira
Abrusareu tot l'espai!»—

III

Guayta l'urna primorosa
Que'ls séus ossos ha guardat,
Y aquella ánima grandiosa
Mitja vida'ls hi ha donat.

Veu als fills de son llinatge
Qui porten encara al front,
No'l segell del esclavatje,
Sinó'l llampech del coratge
Que'ls feu conquistar mitg mon.

Veu á un poble qui s'atanga
Qui alena y viu d'esperança
Y que encara sab pregá
Per lo Comte-Gran, qui un día
Si ab son acer l'enaltia
Ab ses virtuts l'ensenyá.

IV

Les Quatre Barres ¡miraules
De la Seu al Campanar!
¡Bons catalans, saludaules!
¡Be prou s'han fet anyorar!

Los gremis ab llurs senyeres
Van al seguici comtal;
Los soldats ab llurs banderes
Parlant llengues forasteres
Honren nostra llar payral.
Oh comtesa Barcelonal
Pots posarte la coronal
Casanova y Villarroel,
Si tornésseu, prou diríau:
—¡Catalans! jo que perdíau
Be's pot dir que ho torna'l Cell—

V

Barcelona surt á fora
Al Passeig de San Joan:
A prop la locomotora
Ja s'espera esbufegant.
Los canons d'artilleria
Atroneu ab sa remor;
Montjuich respon á mitgdia,
Y ab les reals cendres fa via
Sotraqeant lo vapor.
Creix la gentada frisoza
Y l'ombra del Comte's posa
Davant del tren funeral;
Y, passant montanya y plana,
A la terra catalana
Axís diu l'ombra comtal:

VI

—¡Catalunya, terra noble,
La filla del meu acer!
Be pots dir que'l quít feu poble
Fou lo Comte Berenguer!
¡Ay planures dels Montcades!
Salzeredes del Besós,
Del Vallés belles contrades,
Quants de colps vos he lliurades
Dels alarbs devastadors!
Aquí l'espasa esmolava
Ab la que als moros guanyaba
Les perles per mon collar;
Valencia fou la més bella
Y Mallorca fou l'estrella
Que ma historia feu brillar.

VII

Ton mantell joh Barcelonal
De comtesa't vaig guarnir,
Que, ab posat de gran matrona,
Per cinch segles vas lluhir.
Com al roserar l'abella
T'enrondaven les nacions.
Tu de Pisa y de Marsella
Y de Génova la bella
Omplies los galions.
Reyna de la mar llatina,
De la raga llevantina
Rebies honra y tribut:
Los Papes te benehien
Y ls trobadors t'oferten
Dolgos lays de son llahut.

VIII

La victoria y la fortuna
Lo meu brag van esforçar;
La superba Mitja Lluna,
Sota la Creu vaig posar.
Ans de morir, jo aplegava
Tot l'argent del tresor meu,
Y al Senyor lo retornava
Quan content lo baratava
Per un hábit y una creu.
La mort seca y afinada,
Me trobá en cambra agensada
O be al llit d'un hospital?
Sols vuyt segles poden dirme
Que no han sentit penedirme
D'haber baxat de tant alt!

IX

Ombra y pols son les grandeses,
Y Ripoll, de mon passat

Com recort de mes empreses
Sols de cendra té un grapat.
Mes Deu torna á enviá á la terra
Nobles néts d'en Fivaller;
Sometents de pau y guerra,
Vigatans del pla y la serra
Van darrera en Berenguer.
Del any vuyt noble bandera
Trau Ausona la primera
Per mans dels ungits de Déu;
Vermellegen barrutines,
Blanquegen les mantellines
Y, davant de tot, la Creu.

X

Fou ma tomba profanada
Pels meus fills ¡ay quín dolor!
Barcelona l'ha servada
Y, tornant pel meu honor
A Ripoll torno á fer via
Per mon poble acompanyat,
Que's desperta ab energia
De grandesa y poesia,
De justicia assedegat.
¡Catalans! pit y esperanga
Que bufa un ben de bonanga,
Vént de gloria y de salut;
Moltes boyres s'esvanexen,
Los horisonts s'aclarexen.
¡L'arch de pau ja ha aparegut!

XI

Catalunya no es pas morta
Puix de vida mostra un doll,
Y aquest doll surt de la porta
Milenaria de Ripoll.
Lo Papa'ns porta á Maria.
Quina Reyna hi há milló?
Y de l'Ara que's rompia
Set mitrats fan aquest día
La nova consagració.
D'Olaguer, Oló y Oliba
Hi há un hereu qui, ab fe viva,
Torna lo Temple á Israël:
—¡Alleluia! fills del poble,
¡Alleluia! Pastor nob'e,
Que axí's fa camí del Cel.

XII

Damunt d'exa Ara sagrada
S'ha immolat lo Fill de Deu.
¡Catalans! ab brau pitrada
Davant ma tomba immoleu
La superbia sense mida,
La avaricia sense cor,
La impuresa malehida
Que'ns escola aquella vida
Vigorosa de l'avior
Feu que'ls bous bons se mantinguen
Y que'ls dolents no més vinguen
O venguts ó convertits;
Y feu que regne triomfanta
¡La caritat sacrossanta
Sense enveges de partits!—

XIII

Axís diu l'ombra gloriosa
Del Gran Ramon Berenguer,
Davant de l'urna preciosa
Coronada de llorer.
Tocan á morts les campanes
Y á les vores dels dos rius,
Confoses ab boyres blanques
S'alcen ombres llunyadanes
D'altres héroes primitius.
La d'en Berenguer s'hi ajunta
Y ab elles al Cel se'n munta.
—¡Deu Etern! ¡quin poble tinch!...—
Y Deu Just, de nostra Historia
Esquexa un full sense gloria:
Lo full del any trentacinch!

ARTHUR MASRIERA Y COLOMER, S. J.

No procedeix

No, no procedeix de cap manera y fins sembla impossible que s' hagi fet.

Las conseqüències seràn, á parer nostre, depressivas pèra 'l principi que encarna 'l concepte de patria, y no gens d' alabansa per' las societats corals que havent tingut fins ara, per himne, una de las mes inspiradas obras de 'l únich que cantá en hermosas estrofas y en grandiosas y valentas melodías l' admiració y l' amor á la patria entonant cants de *¡Gloria á España!*, lo sustitueixen per una composició de mérit poètic y musical tan sumament dúptós y d' inspiració tan negada, que mes que himne, té caràcter de adolzenat *potpourri* 'hont hi están recullidas en forma poch franca y decidida, las mes petites engrunas d' alguns cants y balls de nostra nació.

Ja haurán comprés nostres lectors que 'ns referim a'l *¡Gloria á España!* de Clavé, y á *¡Gloria al Arte!* de Benages y Goula.

L' idea de 'ls autors de la última, segons noticias que tenim per certas, és substituir en los actes oficials la celebrada cantata aplaudida per tothom y per tothom admirada, ab la híbrida, incolora, faltada de valor artístich-poètic-musical de 'l Sr. Benages, president de la Associació de Coros euterpensos, y de 'l senyor Goula, director de 'ls mateixos.

Y com no estem conformes, ni creyem sigui correcta la conducta observada pe'ls mateixos coros que intentan propagar la idea de 'n Clavé excluhint de son repertori las mes inspiradas composicions de son fundador, intentarem fèr un somer anàlisis de las parts poètica y musical de l' una y de l' altra, á l' intent que de sas resultancies vejim nostres lectors clara, manifesta, la inmensa superioritat que té *¡Gloria á España!* de Clavé, sobre la anodina de 'ls Srs. Benages y Goula, per' acabar demanant lo que procedeix en ordre de mérit.

Es *¡Gloria á España!* proba eloqüent, manifesta, de un verdader poeta que sent per sa patria las caras afeccions de l' ánima; que palpita en son cor l' ampla, magistral idea, concebuda y sentida per l' amor intens á la casa que 'l vejà náixer, á la ciutat que 'l naturalisá, á la provincia que 'l lèu partícipe de sas hassanyas y probesas y á la nació que 'l dignificá donantli com á rica penyora de sa inmarcessible gloria 'l nom sacrossant de sos fills.

Per això entona ab verdadera inspiració, teixintlos de llor en corona immortal, himnes que arriban a'l cel invocant los noms de Velázquez, Murillo y Ribera, Covadonga, Gerona y 'l Bruch.

Gens mesquí d' inspiració y ab fermesa admirable, amalgama, agermana, fá vegin a'l compás d' idéntichs sentiments de progrés y llibertat y d' amor á la gran nació, las regions mes encontradas, las mes refractarias en las cordials y expansivas manifestacions de nostre desitjat organisme polítich.

Saturat de lò que és nació, á ella dedica sa memoria, recordant los fets mes culminants de nostre passat y portant á l' altar de sas creencias patrias lo cast bès d' idolátrica fidelíssima germanó.

Gens catalá, pero mólt espanyol, expressa sas ideas, sas aspiracions y desitjos en la parla de Cervantes, depositant d' eix modo creencias arraigadíssimas que formaban desde mólt jove en son autor la suma total de sa manera de sèr, sentir y pensar.

Aixís és mes estret lo llas; se fá mes íntima y ferma la fraternitat.

Y per proba de que aquésta la créu justa, fins establir dintre 'l tot la solidaritat de las parts, cal sols recordar lò que persoalment diu lò poeta:

*Nunca turbe la guerra intestina
de la España el secundo sosiego;
mas si un dia con impetu ciego,
nos amaga extranjera invasión,
nuestro pecho pavés de la patria,
hará ver á su saña iracunda,
que no sufre la infame conjunda,
el denuedo del libre español.*

La cantata *¡Gloria á España!* ha rebut la sanció en forma laudatoria, de tots los fills de aquesta terra. Sos sentiments han repercutit ab entussiasme per algunas provincias espanyolas—las mes importants,—fent vibrar a'l únissolo l' amor á la provincia y l' amor á la nació.

Y si aixís és lò treball de 'l poeta ¿qué és lo de 'l músich?

Aquet no ha desmerescut de 'l primer ni pe'l fondo ni per la forma.

D' aquell ha tret las mes sentidas ideas d' espanyolisme franch, decidit, verdader, pèra posarhi una música grandiloqüent, reposada, séria, allunyada de trinos y tresillos, ab una armonisació sóbria y justa, adequada á la importancia de la cosa y á la idea gran que l' inspiraba.

Però creyem no tenim cap necessitat de fèr un estudi crítich respecte las innumerables bellesas de *¡Gloria á España!*

Las té tothom sabndas.

Estem, donchs, rellevats de recordarlas.

Anem, ara, tenint á la vista la composició de 'l senyor Benages, á fèr ressaltar sas condicions de *Cantata-himne*.

Tè aquesta obra un tot empapat de jactancia que la perjudica, que és mes censurable perque resulta que qui alaba á Euterpe són los mateixos coros euterpensos y que qui fá á Clavé immortal són sos mateixos coros.

He'us aquí la mostra:

*El obrero con cantos al progreso,
amor, virtud y á la fraternidad,
esparce de Clavé, con embeleso,
la obra que le dió inmortalidad.
etz., etz.*

*Ecos de amor que fervido comparte
AL pueblo culto con ardor y fe,
y al exclamar España ¡Gloria al arte!
resuena por doquier ¡Gloria á Clavé!*

*Haz que nos llegue
SOLO un momento,
tu dulce acento
al corazón.*

Ab lo dit hem deixat descubert no sols la idea apuntada, sino fins la incorrecció gramatical.

Y aixís poch mes ó menos, va seguint lo Sr. Benages en sa obra 'l camí de las alabansas propias com á coristas euterpensos de Clavé.

Y ara vè la música de la que n' és autor lo senyor Goula Soley.

Recent y fresch és nostre judici estampat en aquestas mateixas planas, ab motiu de son estreno en lò concert d' Euterpe de 'l 10 d' Agost últim.

Com fet ab tota conciencia y responent á nostre

criteri, justicier é imparcial, debem fèr constar ara la mateixa opinió d' allavors.

Nos hi ratifiquem per complert.

Vista, donchs, la inmensa diferencia que hi ha en favor de *¡Gloria á España!*, de Clavé, sobre 'l *¡Gloria al Artel!*, de Goula, cal preguntar ¿procedeix, serveixi aquesta composició com himne de las societats corals de Clavé? No.

¿Es convenient per' la idea que inspirá á en Clavé a'l crear las societats corals, que sa obra s' enmotlli dintre un criteri tan estret, reduhit, interessat, antipátich y gens modest—com és alabarse ell mateix—de *¡Gloria al Artel!*

¿Es convenient que nostras societats demostrin fóra de Catalunya, san extremat y ridical catalanisme, manifestant despreci, indiferencia per Espanya y pe'ls homes que la enaltiren? No.

No som nosaltres los obligats á ficsar lo camí que deuen seguir las societats corals de Clavé en sa vida exterior, no: á serho, establiríam la reciprocitat de simpatías amparada ab la fermesa en sentir los mes purs efectes per Espanya qu' és la patria de tots nasaltres; la cimentaríam ab lo enaltiment de tots sos mes celebrats homes que 'sent d' Espanya són nostras tambe sas arts, industria y ciencia: formaríam la sagrada trilogía, base y fonament de nostra propaganda. Nosaltres per' ells; ells, pèra nosaltres; junts, pèra tots.

Aquest és lò camí que, en nostre concepte, deuen seguir las mentadas societats euterpenses: d' altra manera no procedeix; será contraproduhent.

Lò primer s' obtè cantant *¡Gloria á España!* Lò segon s' obtindrà entoant: *¡Gloria á Clavé!*

Donaríam per acabada la tarea si no tinguèssim de fèr constar nostre dissentiment de concepte ab nostre estimat setmanari *La Tomasa*.

Aquet, en son número de'l 22 d' Agost d' enguany, firmat per *Un cómic retirat*, diu, entre altres heretjías musicals, lo següent:

«... puig resulta (*¡Gloria al Artel!*) tan grandiosa y d' efectes orquestals tan ben combinats, que en conjunt, *hasta* supera a'l famós *¡Gloria á España!* de'l malográt vate compositor.»

Si no sapiguèssim que lò que escriu un *cómic* no ho escriu un *músich*, creuríam que ho deya de broma.

D' altra manera haguera vist alguns de'ls molts defectes de que está empedrada la composició de sos amichs Benages y Goula.

A. DE LA FLORIDA.

A 'ls Directors de las germandats de S. Manel, de San Tomás, de las Dolors y d' otras distintas que 'ns preguntan á com estem de l' assumpto de la unió, y que volen saber com és que la Comissió nombrada fa mesos sembla que s' ha dormit, sols podem dirlos que 'l President de la Ponencia examinadora de'ls set anteproyectos presentats, ha manifestat que prompte donará compte de sos treballs.

Excitem, donchs, lo zel del Sr. President de la Comissió de Directors D. Francisco Sánchez, esperant que no tardará en reunir á dita Comissió, á fi de que no hagi de sufrir ja mes demora lo cumpliment de l' encàrrech que se li va conferir,

—Continúa aumentant lo número de associats que ingressan en lo *Montepio Catalá*.

Son molts las personas que van apreciant las ventajas que té aqueix Montepio, contant com conta ab lo concurs d' un períodich setmanal que se 'ls reparteix sense augment en la cuota mensual de una pesseta.

En un de'ls proxims números posarem la llista de noms de'ls socis entrats darrerament.

Recentment han estat malalt lo soci D. Agustí Fábregat que ja ha cobrat lo subsidi corresponent, y ara ho está 'l germá don Joseph Garrigó Boada.

Vich 9 de Octubre.

Diumenje passat en lo teatro de'l *Centre Industrial* y per la companyia Castillo's posá en escena 'l drama en 3 actes *El Abate L' Eppée y el Asesino ó La Huérfana de Bruselas* obtenint una justa ovació 'l Sr. Torres en lo difícil paper de *Walter* é igualment la Srta. Castillo (E) fent lo de *Cristina*.

Lo director D. Rafel M.^a del Castillo, divinament en la part de *Abate* á la que doná gran relleu, y també 'm plau parlar de la Srta. Ormigo y de'ls Srs. Basso, Echene y Cuesta. Va acabar la funció la sarsuela *Un gatito de Madrid*. En ella la Srta Castillo (Pilar) fèu las delicias de'l públich que omplía 'l local; acompanyantla la Srta. Castillo (E) y 'ls Srs. Basso y Buixó que 's portaren molt be.

—ANARIBUS.

Manlleu 10 de Octubre.

En la societat *El Progreso* diumenje passat posaren en escena *La Fornarina* y la pessa *Palots y Ganzos*, 'sent dita funció á benefici de alguns quintos socis de la societat.

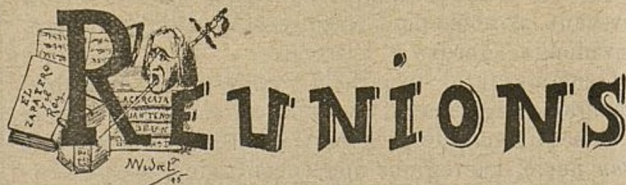
Res mes de teatros. —X.

Mataró 7 de Octubre.

Molt Sr. meu: Dissapte 5, en la Societat «Nova Constancia» ab poca concurrencia (y siguié llástima) tinguèrem 'ls germans Fontovas que van donar á conèixer allá ahont tenen la má dreta, y siguèren molt aplaudits.

Diumenje á la nit, en los teatros res, porta tancada. Sols hi hagué distracció en lo Centre Católich y jochs de mans a'l Fénix. La familia Fontova éra en lo Caté Nacional. Fa pena dirho.

En una ciutat com Mataró 'ls empresaris volen diner segur y a'l negoci hi na de haver de tot. Pero dormen. —E. R.

SOCIETAT OLIMPIA.—Baix la acertada direcció de'l senyor Guardia, que com á bon actor sab dir y fèr dir tal com los autors puguin desitjar, diumenje va representarse en aquesta societat la comedia *Oros, copas, espadas y bastos*, desempenyada magistralment tant per las actrius que hi prengueren part com per los socis. La distingida concurrencia rebé 'l desempenyo ab aplausos, ja en lo curs de la representació com a'ls finals de tots 'ls actes en que 'l teló tingué de alsarse pèra surtir á rébre'ls los executants.

Doná fi la vetllada ab la pessa *A pel y á repel*, que resultá ben ajustada.—P. X.

LA VEU DE RIPOLL

I

Quatre poetes somiadors,
de nostra llengua planyent los mals,
un dia's feren sos defensors
y l'aclamareu en Jochs Florals.
Y aqueixa llengua qu'havem mamat
floreix y grana desde llavors,
y aqueixa llengua qu'havem mamat
l'amor de patria remou pels cors.

II

Quatre poetes van comengá;
ja no som quatre, ja som á cents,
ja fins un Bisbe n'es capitá
d'aquesta mena de sometents.
Y á la veu santa d'aqueix Prelat
les pedres velles mouen soroll,
y á la veu santa d'aqueix Prelat
de ses ruïnes s'alça Ripoll.

III

Damunt la izlesia y'l claustre amich,
damunt la porta historiada arreu,
ohiu cóm crida'l campaná' antich
ab veu de bronzo, gloriosa veu;
—Axecat, poble, renaix com jo;
vès què soch ara y'l que era abans:
axecat, poble, renaix com jo;
refeu la patria, bons catalans!

FRANCESCH MATHEU.

ATENEO OBRER DE GRACIA

Partidaris de que 's propagui la instrucció entre las classes populars, veyem ab gust tot lo que tendeixi á aquet fi.

Diferents ocasions hem aprofitat per' demostrar las simpatías que sentim per la classe obrera, á la que convé apartar de camins que lo poden extraviar.

Dissapte vam donar compte de la inauguració del Ateneo Obrer d' Hostafranchs; avuy sentim plaher en parlar de l' *Ateneo obrero de Gracia*, que conta ab 140 socis y ab una Junta Directiva entusiasta per' que progressi y siga d' utilitat la corporació.

Al ' efecte, en son local de'l carrer de Junqueras ha establert classes de dia y de vespre, á las quals concorren 160 deixebles, fills de socis, á quins se dona de franch ensenyansa de parvuls, elemental, superior y d' adorno.

Són professors: d' instrucció primaria D. Joan Roca Victory; de dibuix D. Joan Soler Sánchez; de Càlcul mercantil D. Agustí M.ª Riera, y de francés D. Narcís Flaquer.

En obsequi á aquesta important societat y á nostres lectors de la indicada vila, 'ns ocuparem mes detingudament d' aquest Ateneo.

—Avuy donem per folletí las planas 23, 24, 25 y 26 de la celebrada sarsuela *La Guardiola*.

—Está ja restablert de sa darrera malaltia'l distingit primer galán y director de la companyia de'l teatro Romea D. Theodor Bonaplata. Ho celebrem.

—S' anuncia pera'l dia 20 en la societat Olimpia'l drama *El Gran Galeoto* y la pessa *Cel Rogent*. Esperem vérrer un bon desempenyo, puig lo reparto, segons noticias, está confiat á alguns socis á 'ls que per haverlos vist treballar en altrás obras, se'ls pót mes ben dar lo nom de actors que d' aficionats.

—D'ensá que vam tenir esment de que 's tractaba de fér alguna cosa per' tornar á las festas de Carnestoltes d' aquesta capital, la importancia que en realitat tingueren anys enrera, manifestárem nostra aprobació á un pensament qu'és en realitat mólt digne de aplauso, perque moral y materialment ha de contribuir al bé general de Barcelona.

Avuy sabem que 'l conegut industrial amich nostre, don Benet Escaler, persisteix en portar á cap una idea tan convenient y profitosa. Per'xo 'ns donem pressa á manifestar nostra simpatía per un pensament de relativa transcendencia, y per'xo estem disposats á secundarlo en tot quant dependeixi de nosaltres.

Veyem ab gust que 's tracta de móurer la opinió en favor de l' esplendor d' unas festas que tant han decaygut, y desd'ara Lo TEATRO CATALA aproba la celebració de reunions preparatorias que ja s' anuncian, en las que no será estrany que s' indiquin algún projecte notable y oportú. Per nostra part, hi assistirem y ajudarem en quant se pugui.

—Baix la direcció de'l mestre D. Anton Decabo y quant la sala estaba plena ja com un ou, va comensar diumenje á las de'l vespre'l ball extraordinari de la societat *Zaragüeta* en son local de'l carrer de Rosich.

Los socios (que són la nata y flor de l' antich *Centro Condal*), las hi cargolaban qu'era un gust y las senyoretas que com blancas papallonas ab aquells compartían lo plaher de'l ball van divertir-se á mes no poguer.

Fins á las tres de matinada va durar la festa, y creyem que si 'ls músichs no's haguessin cansat de bular y de fer anar l' arquet, ara encara giravoltarian, perque mascles y famellas eran capassos de ballar fins en la punta d' un punxo.

La festa va sèr magnífica y lluhida; és de créurer que no será la darrera que disposará la Junta.

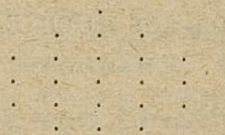

TRENCA CLOSCAS

LLADÓ, LAURIA, CERA, BOT, CANUDA,
BRUCH, OLM, EURAS, ARGENTER, ASES,
ALLADA, CADENA, ARLET, BORJA

Ab una lletra de cada un d' aquets noms de carrers de Barcelona, combinar lo títul d' un periódich d' aquesta capital.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal, consonant; segona, objecte d' escenari; tercera, nom d' home; quarta, nom de home; quinta, per medir; sexta, en las cartas, y séptima, vocal.

A. SUÑER CUPONS.

Han enviat las solucions de'l número 247 los Srs. B. Barba, Ximxim, Valentí Roure, A. B. C., Bernat Xinxola, Pal y Trocas, Gent de Casa, Manel de's ous, Estudiant lliberal, Nyguinyogui, Carque Mal, Badoch, L' Aficionat, Just d' Esvern, Sense Solta, Pau Barnaba, A. Punsety, Andreu Mill A., Joan de la Son, Pere Sense Pò, Bernat Pescayre y Joseph. Si endevinan y envian las de'l present número y volen sèr de'l *Montepio Catala*, no haurán de pagar dret d' entrada.

Imp, Pujol y Comp.^a, Tallers, 45

SANTASUSANA

Santasusana Santasusana

MAQUINAS PER CUSIR
Y PER FER MITJA

APARATOS DE PENDRER DUTXAS

Preus sens competencia

Carrer de 'l Carme, 34.—Barcelona

ARXIU Y COPISTERIA

(VERS Y MÚSICA)

DE

Joseph Bonnin

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, núm 5, 2.ª

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE

Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas

JUAN BUSQUETS

FABRICANTE DE ANISADOS

Premiado en las Exposiciones de París y Barcelona

Gran surtido de vinos legítimos

DE JEREZ Y MÁLAGA

Despacho: BAJA S. PEDRO, 28

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

A CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y perchas

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de Lavabo Viena mármol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25

La Gran Liquidacion

LA CASA QUE DA LOS MUEBLES MAS SÓLIDOS
Y BARATOS

Un mobiliario non plus ultra

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 — Barcelona

Sastrería de Teatros

DE

FRANCISCO TEY

Se llogan tota classe de trajos per' ópera,
sarsuela, vers y disfressas

Sadurní, n.º 14, primer

CASAS RECOMANADAS

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

La Imperial, Conde del Asalto, 25.

Sastre de teatros, Francisco Tey, Sadurní, 14, 1.º

Inmillorables anissats de **A. Bestard y fills**. (Santa María (Mallorca), se venen en las principales botillerías y colmados.